

Original Research Paper

A study on the social adjustment to university; Implications for enhancing persistence and retention of international students studying in Iran

Mahtab Pouratashi^{*1}

1 Associate Professor, Department of Comparative Studies in Higher Education, Institute for Research & Planning in Higher Education, Tehran, Iran

ARTICLE INFO

Received: Aug. 14, 2023

Revised: Nov. 1, 2023

Accepted: Dec. 6, 2023

KEYWORDS

Social adjustment
international student
university
interaction
persistence
retention

* Corresponding Author

✉ m.pouratash@irphe.ir

☎ +98 21 23517159

How to Cite this article:

Pouratashi, M. (2024). A study on the social adjustment to university; Implications for enhancing persistence and retention of international students studying in Iran. *Journal of University Studies*, 2(2), 137-162.

doi: 10.22035/jous.2024.5401.1088

URL:

https://www.jous.ir/article_501.html

Copyright:

© The Authors. This is an open access article under the [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) license

ABSTRACT

International student attraction, persistence and retention are important issues of internationalization of higher education. International students' cultural and social experiences and their adjustment to the university during their studies are among the important factors that influence the international students' decisions to study in the host country. Thus, since social adjustment to the university is an important factor in predicting students' performance, achievement and success, and it is related to international student Persistence and retention, this research investigated the social adjustment of international students to the university. The research tool was a questionnaire that its validity confirmed based on the opinion of a group of experts and faculty members and its reliability confirmed by using the calculation of Cronbach's alpha coefficient. Then, it was distributed among the target group including international students at bachelor's, master's, and doctoral levels of public universities by random sampling method. The collected data were analyzed using SPSS statistical software and by conducting descriptive and inferential tests. The findings indicated a relatively favorable level of social adjustment of international students to the university. differences and similarities were observed between the level of social adjustment of students based on the variables of gender, marital status, educational level, academic background, residence in a dormitory, and residence history in Iran before starting tertiary education. The findings showed that undergraduate students reported a lower level of social adjustment than master and doctoral students. Also, the findings showed that individual factors, interactions, administrative services, and counseling services were the factors affecting the social adjustment of international students to the university. The results showed that the interaction factor has the largest contribution to explaining the variables. Based on the research findings and emphasizing the importance of the social adjustment of international students to the university, suggestions were presented to enhance the social adjustment of students; such as holding cultural and social festivals with the participation of international students and making the university counseling center more active in providing psychological, academic, and life counseling services to international students in Iran. Also, it was recommended to trace the persistence and retention rate of international students and the effective factors; so in line with the country's development programs, more international students can be attracted and retained in Iranian higher education.

INTRODUCTION

Every year, a considerable number of students from all over the world travel to another country to study in tertiary education. The persistence and retention rate of international students is related to various factors, and the issue of student retention in university has been examined from different perspectives in academic studies. Social adjustment is highlighted when discussing regarding the issues of international students. In other words, among the important factors that influence international students' decisions to study in a particular country is the type of cultural and social experiences they have during their studies. Understanding the adjustment process and receiving appropriate support from the university helps international students to have a satisfying experience both academically and socially.

Many research texts cover the attraction of international students and their academic performance in university, and fewer studies have addressed the social adjustment of international students. Given that one of the most important areas that has received the attention of policymakers, managers, and researchers in the field of internationalization of higher education is the issue of attraction and retention of international students, and this issue has also been raised and emphasized in upstream documents and development programs of the country, it is necessary for research studies to examine and analyze the issue of international student retention with a deep, broad, and multifaceted perspective. Therefore, given the importance of social adjustment on international student retention and considering that no in-depth research has been conducted in Iran so far on this subject; the present study has examined this issue. The two main questions that shape this research are: a) what is the level of social adjustment of international students with the university? b) what are the factors affecting the social adjustment of international students with the university?

METHODOLOGY

This study was a quantitative and applied research and conducted using a survey method. The statistical population of the study included international students studied in Iranian public universities which 500 international students at bachelor, master, and doctoral level were selected for this study using random sampling method.

The research tool was a questionnaire that was developed after a comprehensive review of the literature and previous studies. The initial part of the questionnaire introduced the study and while clearly explaining the purpose of the study to the respondents, they were assured that the answers given to the questions would remain completely confidential and would be analyzed only for the purpose of the study. The questionnaire was divided into two parts: (a) personal and educational characteristics of the respondents and (b) the main body of the questionnaire,

including the scale of the variables. The instrument validity confirmed based on the opinion of a group of experts and faculty members and its reliability confirmed by using the calculation of Cronbach's alpha coefficient. Then, it was distributed among the target group.

The collected data were analyzed using SPSS/ver22 statistical software and by conducting descriptive tests such as frequency, percentage, and mean, and inferential tests including comparative tests and factor analysis.

FINDINGS

One of the objectives of this study was to measure the level of social adjustment of international students to the university. Based on the findings, the average score of social adjustment of the respondents was 44.67 (out of 60). Given this level, the social adjustment of international students to the university can be assessed as relatively favorable. Comparative tests were conducted to examine the social adjustment of students to the university based on the variables of gender, marital status, educational level, academic background, residence in the dormitory, and history of residence in Iran. According to the results, the social adjustment of students to the university based on the variables of gender and marital status did not show any statistically significant difference. In contrast, students who lived in the dormitory reported a higher level of social adjustment than the other group of students. The social adjustment of students who were in their first year of study was significantly lower than the social adjustment of students who were studying in higher academic years. A significant difference was observed between the social adjustment of the two groups of students with and without a history of residence in Iran before starting their studies at the university. The findings showed that there was a significant difference between the level of social adjustment of undergraduate students with master and doctoral students. Accordingly, undergraduate students reported a lower level of social adjustment than the other two groups of students.

The other objective of this study was to identify the factors affecting the social adjustment of international students to the university. For this purpose, factor analysis was used. In this study, four factors were extracted and the variables were categorized into these factors based on factor loading and after orthogonal factor rotation using the Varimax method. The first factor was named the interaction factor due to the nature of its forming variables. The second to fourth extracted factors were named administrative services, counseling services, and individual services, respectively.

The results showed that the interaction factor has the largest contribution to explaining the variables. In this regard, it is important to note that respectful and favorable interaction and communication between university members, including university administrators and staff, as well as professors and students, with international students is an important factor that contributes to the social adjustment of international students.

University Studies

Vol. 2
Issue 2
Winter 2024

CONCLUSION

International student attraction, persistence and retention are important issues of internationalization of higher education. So, monitoring the items such as the persistence and retention rates of international students and factors that affect their retention or withdrawal from their studies can be used in university policies and planning. If international students cannot adapt to the host country and university to a satisfactory level, there is a possibility that they will consider withdrawing from their studies and leaving the university and country of study.

Examining issues such as the challenges and expectations of international students, the social adjustment of international students to the university, and the satisfaction of international students are like puzzle pieces that, when put together and comprehensively examined, help universities, using existing and available resources, take the best measures and programs for the social adjustment of students to the university and as a result, to increase the retention and attraction of a greater number of international students. This cause many advantages that can be proposed in the terms of scientific and educational benefits, social and cultural consequences, and economic consequences. Accordingly, and given the importance of international students' social adjustment to the university, the findings and conclusions of this study provide a valuable opportunity for policymakers, planners, and managers of higher education and universities to brainstorm and promote activities aimed at increasing the attraction and retention of international students.

NOVELTY

Attracting international students is one aspect of the internationalization of higher education. But more important than attracting international students is the issue of persistence, retention, and satisfaction of international students studying at the university. In order to achieve greater success in the international competition and achieve the goals of the country's development programs, factors related to the retention of international students should be carefully analyzed, including the social adjustment of students to the university, which was the purpose of the present study.

ACKNOWLEDGMENT

The author would like to thank and appreciate the students who participated in this research and answered the questionnaire questions.

CONFLICT OF INTEREST

No conflict of interest has been declared by the author.

BIBLIOGRAPHY

- Akbarpouran, S. (2022). *Sāzgarī-ye farhangī va ejtemā'ī-ye dāneshjū-ān-e bīn-al-malelī: Tajrobeh-ye sāyer keshvarhā* [Cultural and Social Adaptation of International Students: Experiences from Other Countries]. Tehran, Iran: Diārān Association and Policy Research Institute of Sharif University of Technology.
- Alasmari A. A. (2023). Challenges and social adaptation of international students in Saudi Arabia. *Heliyon*, 9(5), e16283. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e16283>
- Ali, A., Ahmad Malik, M. & Khan, S. (2018). Social and Academic Adjustment of the University Students. *Global Social Sciences Review*, 3(3), 378-394. [http://dx.doi.org/10.31703/gssr.2018\(III-III\).21](http://dx.doi.org/10.31703/gssr.2018(III-III).21)
- Asghari, F. (2021). International Student Mobility Program (ISMP) Analysis of International Students' Challenges in Iran. *Journal of Iranian Higher Education*, 13 (2), 1-30. <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.20088000.1400.13.2.3.9>
- Baker, R., & Siryk, B. (1999). *The SACQ student adaptation to college questionnaire manual*. Los Angeles: Western Psychological Services.
- Brown, L. (2009). An ethnographic study of the friendship patterns of international students in England: An attempt to recreate home through conational interaction. *International Journal of Educational Research*, 48(3), 184-193. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2009.07.003>
- Cazan, A. M., & Cliniciu, A. I. (2014). Academic adjustment questionnaire for the university students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 127, 655-660. <http://dx.doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.03.330>
- Crede, M., & Niehorster, S. (2012). Adjustment to College as Measured by the Student Adaption to College Questionnaire: A Quantitative Review of its Structure and Relationships with Correlates and Consequences. *Educational Psychology Review*, 24(1), 133-165. <https://doi.org/10.1007/s10648-011-9184-5>
- Dawborn-Gundlach, M. (2018). Social Adjustment and Transition to University for Mature-Age, Undergraduate Students. *Journal of Education & Social Policy*, 5(1), 88-96. <https://www.doi.org/10.30845/jesp>
- Enayati, T. (2016). The degree of adaptation of students to the university environment with an emphasis on the role of educational planning. *Journal of Educational Planning Studies*, 5(9), 145-163.
- Farahbakhsh, K. (2011). Construction and standardization university students adjustment test (ASD). *Quarterly of Educational Measurement*, 2(6), 1-28.
- Farrington, C. A., Roderick, M., Allensworth, E., Nagaoka, J., Keyes, T. S., Johnson, D. W., & Beechum, N. O. (2012). *Teaching Adolescents to Become Learners, the Role of Non-cognitive Factors in Shaping School Performance: A Critical Literature Review*. Chicago, IL: The University of Chicago Consortium on Chicago School Research.

University Studies

Vol. 2
Issue 2
Winter 2024

- Gerdes, H., & Mallinckrodt, B. (1994). Emotional, social and academic adjustment of college students: A longitudinal study of retention. *Journal of Counseling & Development*, 72(3), 281–288. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1002/j.1556-6676.1994.tb00935.x>
- Gil, T.O., Gialolo, W.D., Mendoza, V.C., Yape Jan Loyd, V. (2024). Social Adjustment to College: The Case of Social Studies Freshmen. *International Journal of Social Science and Human Research*, 7(7), 4868-4875. <https://doi.org/10.47191/ijsshr/v7-i07-33>
- Gündüz, M. (2019). Analysis of Social Adjustment Factors of International Students in Turkey. *Journal of International Students*, 9(4), 1155-1171. <http://dx.doi.org/10.32674/jis.v9i4.917>
- Hammer, M. R., Wiseman, R. L., Rasmussen, J. L., & Brusckhe, J. C. (1998). A test of anxiety/uncertainty management theory: The intercultural adaptation context. *Communication Quarterly*, 46(3), 309-326. <https://doi.org/10.1080/01463379809370104>
- Hemmati, R., & Mohammadi, M.A. (2021). An Analysis of the Quality of Academic Life of Foreign Students of Isfahan University. *Modern Sociolgy Studies*, 10(19), 117-145. <https://doi.org/10.22084/csr.2022.24665.1993>
- Hendrickson, B., Rosen, D., & Aune, R.K. (2011). An analysis of friendship networks, social connectedness, homesickness, and satisfaction levels of international students. *International Journal of Intercultural Relations*, 35(3), 281–295. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1016/j.ijintrel.2010.08.001>
- Hibbard, D.R. & Davies K.L. (2011). Perfectionism and Psychological Adjustment among College Students: Does Educational Context Matter? *North American Journal of Psychology*, 13(2), 187-200.
- Hosseini, S. H. , Nosraty, N. and Tomraee, S. (2025). Children, Healthy Lifestyle and Media Literacy. *Journal of Cyberspace Studies*, 9(1), 1-23. <https://doi.org/10.22059/JCSS.2024.387609.1120>
- Kağnıcı, D.Y. (2012). The role of multicultural personality in predicting university adjustment of international students in Turkey. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 34(2), 174–184. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1007/s10447-012-9149-5>
- Khanal, J., & Gaulee, U. (2019). Challenges of International Students from predeparture to post-study: A literature review. *Journal of International Students*, 9(2), 560-581. <https://doi.org/10.32674/jis.v9i2.673>
- Kim, H.S., Sherman, D.K., & Taylor, S.E. (2008). Culture and social support. *American Psychologist*, 63(6), 518. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0003-066X>
- Klomegah, R.Y. (2006). Social factors relating to alienation experienced by international students in the United States. *College Student Journal*, 40(2), 303.
- Lan, H.Y. (2020). Academic and Cultural Adjustment among Asian Students in Graduate Music Therapy Programs. *Music Therapy Perspectives*, 38(1), 89–98. <https://doi.org/10.1093/mtp/miz020>

- Lau, L.K. (2003). Institutional factors affecting student retention. *Education*, 124,126–136.
- Li, Sh., & Zizzi, S. (2018). A Case Study of International Students' Social Adjustment, Friendship Development, and Physical Activity. *Faculty & Staff Scholarship*, 8(1), 2057. <https://doi.org/10.32674/jis.v8i1.171>
- Ma, J. (2017). Cooperative activity as mediation in the social adjustment of Chinese international students. *Journal of International Students*, 7(3), 856–875. <https://doi.org/10.32674/jis.v7i3.305>
- Molaei, H. (2018). Investigating the Most Important Factors Affecting the Socio-Cultural Adaptation of International Students in Iran: A Case Study of International Students at the University of Tehran. *Journal of Iranian Cultural Research*, 11(3), 131-159. <https://doi.org/10.22631/jicr.2018.1992.2556>
- Molaei, H., & Majdzade, Z. (2023). The experience of international students in Iran: Investigating the role of cultural affinity in intercultural adaptation of international students of University of Tehran. *Journal of Countries Studies*, 1(2), 185-213. <https://doi.org/10.22059/jcountst.2023.354326.1005>
- Nasir, M. (2012). Effects of cultural adjustment on academic achievement of international students. *Journal of Elementary Education*, 22(2), 95–103.
- Newsome, L.K., & Cooper, P. (2016). International students' cultural and social experiences in a British University: "such a hard life [it] is here". *Journal of International Students*, 6(1), 195–215. <https://doi.org/10.32674/jis.v6i1.488>
- Nieuwoudt, J. E., & Pedler, M. L. (2023). Student Retention in Higher Education: Why Students Choose to Remain at University. *Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice*, 25(2), 326-349. <https://doi.org/10.1177/1521025120985228>
- Nosrati, S., Sabzali, M., Aرسالani, A., Darvishi, M., & Aris, S. (2023). Partner choices in the age of social media: are there significant relationships between following influencers on Instagram and partner choice criteria? *Revista De Gestão E Secretariado*, 14(10), 19191-19210. <https://doi.org/10.7769/gesec.v14i10.3022>
- Parsamehr, M., & Heddat, E. (2017). The Relationship between Emotional Intelligence and Social Adjustment of Students. *Quarterly Journal of Social Development*, 11(2), 65-94. <https://doi.org/10.22055/qjdsd.2017.12684>
- Pilvar, F., Rahmanseresht, H., Sharifzade, F., & Salehi Sadaghiani, J. (2019). Policy Model for Attracting International Students in Iran. *Azad University Journals Cloud*, 10(33), 67-83.
- Pooratashi, M. (2022). *Pazireš-e dānešju-ye xāreji: Bāyad-hā, nabāyad-hā va payāmadhā* [Admission of International Students: Do's, Don'ts, and Consequences]. Short-Term Research Policy Proposal. Tehran, Iran: Institute for Research and Planning in Higher Education.

University Studies

Vol. 2
Issue 2
Winter 2024

- Poursafavi, M., Daneshfard, K., Mirsapasi, N., & Najafbeigi, R. (2021). Presenting a model of cultural adaptation of Iranian students studying in Russian universities. *Educational Development of Judishapur*, 12(3), 894-908. <https://doi.org/10.22118/edc.2021.269159.1681>
- Schneiders, A.A. (2010). *Personal Adjustment and Mental Health*. New York: Holt, Reinhart and Winstons.
- Searle, W., & Ward, C. (1990). The prediction of psychological and sociocultural adjustment during cross-cultural transitions. *International Journal of Intercultural Relations*, 14(4), 449-464. [https://doi.org/10.1016/0147-1767\(90\)90030-Z](https://doi.org/10.1016/0147-1767(90)90030-Z)
- Seidman, A. (2005). *College student retention: Formula for student success*. Greenwood Publishing Group.
- Tan, G.A. (2019). Exploring Chinese bicultural students' college adjustment process. *Journal of Comparative & International Higher Education*, 10, 42-45. <https://doi.org/10.32674/jcihe.v10iWinter.697>
- Tao, S., Dong, Q., Pratt, M. W., Hunsberger, B., & Pancer, S. M. (2000). Social support: Relations to coping and adjustment during the transition to university in the Peoples Republic of China. *Journal of Adolescent Research*, 5(1), 123-144. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1177/0743558400151007>
- Thomas, L. (2002). Student retention in higher education: The role of institutional habitus. *Journal of Education Policy*, 17, 423-432. <https://doi.org/10.1080/02680930210140257>
- Tinto, V. (1993). *Leaving college: Rethinking the causes and cures of student attrition* (2nd ed.). Chicago: University of Chicago Press.
- Tsegay, S.M., Zegergish, M. & Ashraf M. (2018). Socio-cultural Adjustment Experiences of International Students in Chinese Higher Education Institutions. *Millennial Asia*, 9(2), 183-202. <http://dx.doi.org/10.1177/0976399618786342>
- Wilson GP. (2011). *Fitting-In: Sociocultural Adaptation of International Graduate Students* (Published Doctoral Dissertation). Johnson & Wales University, Denver, Colorado.
- Wintre, M.G, Gates, S.K.E., Pancer, W.M., Pratt, M.S., Polivy, J., Birnie-Lefcovitch, S. & Adams, G. (2011). The Student Perception of University Support and Structure Scale: Development and Validation. *Journal of Youth Studies*, 12, 25.
- Yan, K., & Berliner, D.C. (2013). Chinese international students' personal and sociocultural stressors in the United States. *Journal of College Student Development*, 54(1), 62-84. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1353/csd.2013.0010>

Zamani, M., Nourbakhsh, Y., & Nayebi, H. (2021). Presenting a pattern for promoting social health through social networks (Case study: Instagram social network). *New Media Studies*, 7(28), 42-1. <https://doi.org/10.22054/nms.2022.63698.1277>

Zhou, Y., Jindal-Snape, D., Topping, K., & Todman, J. (2008). Theoretical models of culture shock and adaptation in international students in higher education. *Studies in Higher Education*, 33(1), 63-75. <https://doi.org/10.1080/03075070701794833>

University Studies

Vol. 2
Issue 2
Winter 2024

مقاله پژوهشی

سازگاری اجتماعی با دانشگاه؛ دلالت‌هایی برای ارتقای ماندگاری و نگهداشت دانشجویان بین‌المللی شاغل به تحصیل در ایران

مهتاب پورآنتشی*

۱ دانشیار، گروه مطالعات تطبیقی و نوآوری در آموزش عالی، مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، تهران، ایران

چکیده

جذب، ماندگاری و نگهداشت دانشجویان بین‌المللی از زمینه‌های مهم در برنامه‌های بین‌المللی شدن آموزش عالی است. از جمله عوامل مهمی که بر تصمیمات دانشجویان بین‌المللی برای تحصیل در کشور میزبان تأثیر می‌گذارد، نوع تجارب فرهنگی و اجتماعی آنها و سازگاری با دانشگاه در طول دوره تحصیلی است. هدف این مقاله مطالعه سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه است. ابزار پژوهش پرسشنامه‌ای بود که پس از تأیید روایی آن براساس نظر جمعی از صاحب‌نظران و اعضای هیئت علمی و تأیید پایایی با استفاده از محاسبه ضریب آلفای کرونباخ، در میان گروه هدف پژوهش توزیع شد. گروه هدف پژوهش دانشجویان بین‌المللی شاغل به تحصیل در مقاطع تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترای دانشگاه‌های دولتی بودند که به روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. داده‌های گردآوری‌شده با استفاده از نرم‌افزار آماري SPSS و انجام آزمون‌های توصیفی و استنباطی تحلیل شد. یافته‌ها حاکی از سطح نسبتاً مطلوب سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه بود. تفاوت‌ها و شباهت‌هایی میان سطح سازگاری اجتماعی دانشجویان براساس متغیرهای جنسیت، وضعیت تأهل، مقطع تحصیلی، پایه تحصیلی، اقامت در خوابگاه و سابقه اقامت در ایران قبل از شروع تحصیل در دانشگاه مشاهده شد. یافته‌ها نشان داد سازگاری اجتماعی دانشجویانی که در سال اول تحصیل بودند به‌طور معنی‌داری کمتر از سازگاری اجتماعی دانشجویان شاغل به تحصیل در سال‌های تحصیلی بالاتر بود. همچنین، عوامل فردی، تعاملات، خدمات اداری، و خدمات مشاوره از عوامل مؤثر بر سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه بود و عامل تعاملات بیشترین سهم را در تبیین متغیرها داشت. مبتنی بر یافته‌ها و ضمن تأکید بر اهمیت غیرقابل انکار سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه، پیشنهادهایی از قبیل برگزاری جشنواره‌های فرهنگی و اجتماعی با مشارکت دانشجویان بین‌المللی و فعال‌تر شدن مرکز مشاوره دانشگاه در ارائه خدمات مشاوره روان‌شناختی، تحصیلی و مسائل مربوط به زندگی در ایران به دانشجویان بین‌المللی برای ارتقای سازگاری اجتماعی دانشجویان ارائه شد و رصد مواردی مانند نرخ ماندگاری دانشجویان بین‌المللی و بررسی عوامل اثرگذار بر ماندگاری و یا انصراف از تحصیل دانشجویان مورد تأکید قرار گرفت تا بتوان در راستای برنامه‌های توسعه کشور شاهد جذب و نگهداشت هرچه بیشتر دانشجویان بین‌المللی در آموزش عالی ایران بود.

اطلاعات مقاله

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۵/۲۳

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۰۸/۱۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۹/۱۵

واژگان کلیدی:

سازگاری اجتماعی
دانشجوی بین‌المللی
دانشگاه
تعاملات
ماندگاری
نگهداشت

* نویسنده مسئول

✉ m.pouratashi@irpfe.ir

۰۲۱ ۲۳۵۱۷۱۵۹

0000-0002-8766-3709

چگونه به این مقاله ارجاع دهیم:

پورآنتشی، مهتاب (۱۴۰۲). سازگاری اجتماعی با دانشگاه: دلالت‌هایی برای ارتقای ماندگاری و نگهداشت دانشجویان بین‌المللی شاغل به تحصیل در ایران. فصلنامه مطالعات دانشگاه، ۲(۲)، ۱۶۲-۱۳۷.

doi:
10.22035/jous.2024.5401.1088

JRL:
https://www.jous.ir/article_501.html

کپی‌رایت © نویسنده‌گان

دسترسی به متن کامل مقاله براساس قوانین کپی‌رایت کامانز 4.0 CC BY آزاد است.

۱. مقدمه و بیان مسئله

هر ساله تعداد زیادی دانشجویان از سراسر جهان به کشوری دیگر برای تحصیل سفر می‌کنند. موضوع تحصیل دانشجویان در مقاطع تحصیلی مختلف در کشورهای دیگر از موضوعات مهم و تأثیرگذار در نظام آموزش عالی و بخش‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی کشورهای مختلف است (پیلوار و همکاران، ۱۳۹۸). همچنین، تجارب آموزشی در فرهنگ‌های میزبان برای دانشجویان بین‌المللی فرصت گسترش صلاحیت و جهان‌بینی بین فرهنگی، و پیشرفت شغلی و چشم‌انداز آینده شغلی را فراهم می‌آورد (پورصفوی و همکاران، ۱۴۰۰). از این‌رو، توجه به موضوعات مرتبط با دانشجویان بین‌المللی از جمله جذب و نگهداشت آنان مورد تأکید است. موفقیت و نرخ ماندگاری و نگهداشت دانشجوی بین‌المللی به عوامل مختلفی مرتبط است و موضوع نگهداشت و ماندگاری دانشجویان در دانشگاه در برخی پژوهش‌های دانشگاهی از دیدگاه‌های مختلف مورد بررسی قرار گرفته است (آلاسمازی^۱، ۲۰۲۳؛ نیوودت و پدلر^۲، ۲۰۲۱؛ کاگنیسی^۳، ۲۰۱۲؛ لاو^۴، ۲۰۰۳؛ توماس^۵، ۲۰۰۲). در این میان، به هنگام بحث از دانشجویان بین‌المللی، سازگاری اجتماعی اهمیت خود را بیشتر نمایان می‌سازد. به دیگر سخن، از جمله عوامل مهمی که بر تصمیمات دانشجویان بین‌المللی برای تحصیل در یک کشور خاص تأثیر می‌گذارد، نوع تجارب فرهنگی و اجتماعی آنها در طول دوره تحصیلی است. درک فرایند سازگاری و دریافت حمایت مناسب از دانشگاه به دانشجویان بین‌المللی کمک می‌کند تا هم از نظر علمی و آکادمیک و هم از نظر اجتماعی تجربه رضایت‌بخشی داشته باشند (تسگای^۶ و همکاران، ۲۰۱۸).

به‌طورکلی، بسیاری از متون تحقیقاتی جذب دانشجویان بین‌المللی و عملکرد تحصیلی آنان در محیط‌های دانشگاهی را پوشش داده و مطالعات کمتری به سازگاری

فصلنامه مطالعات دانشگاه

۱۳۸

دوره ۲، شماره ۲
زمستان ۱۴۰۲
پیاپی ۶

1. Alasmari
2. Nieuwoudt & Pedler
3. Kağnıcı
4. Lau
5. Thomas
6. Tsegay

اجتماعی دانشجویان بین‌المللی پرداخته‌اند. با توجه به این که یکی از مهم‌ترین زمینه‌هایی که در حوزه بین‌المللی شدن آموزش عالی مورد توجه سیاست‌گذاران، مدیران و پژوهشگران قرار گرفته است موضوع جذب و نگهداشت دانشجوی بین‌المللی است و این مهم در اسناد بالادستی و برنامه‌های توسعه کشور نیز مطرح و مورد تأکید قرار گرفته است، ضروری است تا مطالعات پژوهشی با دید عمیق، گسترده و چندوجهی موضوع نگهداشت دانشجوی بین‌المللی را بررسی و تحلیل نمایند. با توجه به اهمیت سازگاری اجتماعی بر نگهداشت دانشجوی بین‌المللی و این که تا کنون در ایران پژوهشی عمیق در خصوص سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه و شناسایی عوامل مؤثر بر این موضوع انجام نشده است، پژوهش حاضر این مهم را مورد واکاوی قرار داده است و قصد دارد تا با مطالعه سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی شاغل به تحصیل در ایران، دلالت‌هایی برای ارتقای ماندگاری و نگهداشت این دانشجویان ارائه نماید. براین اساس، دو سؤال اصلی که این پژوهش را شکل می‌دهد، عبارتند از: (۱) دانشجویان بین‌المللی از چه سطحی از سازگاری اجتماعی با دانشگاه برخوردارند؟ (۲) عوامل مؤثر بر سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه کدام‌اند؟

۲. پیشینه تحقیق

سازگاری از مباحثی است که توسط صاحب‌نظران و پژوهشگران حوزه‌های علمی از جمله روان‌شناسان و جامعه‌شناسان مورد توجه قرار گرفته است و عرصه‌های مختلفی برای آن طرح شده است؛ مانند سازگاری در روابط بین فردی، سازگاری در انتقال به محیط یا موقعیت جدید، و سازگاری در موقعیت‌های آموزشی (هیبارد و دیویس^۱، ۲۰۱۱). علی^۲ و همکاران (۲۰۱۸) سازگاری را فرایندی برای مقابله با تنش‌ها، استرس، تعارضات و برآوردن نیازهای فرد تعریف کردند. کرید و نیهورستر^۳ (۲۰۱۲) چهار بعد سازگاری شامل: تعهد نهادی، سازگاری اجتماعی، سازگاری شخصی-عاطفی و سازگاری

1. Hibbard & Davies
2. Ali
3. Crede & Niehorster

تحصیلی را توصیف کردند. سازگاری اجتماعی را می‌توان به‌عنوان یک فرایند روان‌شناختی تعریف کرد که شامل مدیریت استانداردها و ارزش‌های اجتماعی جدید برای پذیرش فردی است (جین^۱، ۲۰۱۲؛ به نقل از: گیوندوز^۲، ۲۰۱۹). اسلوبی و گوارا^۳ (۱۹۸۸؛ به نقل از پارسامهر؛ و حدت، ۱۳۹۵) سازگاری اجتماعی را مترادف با مهارت اجتماعی دانسته‌اند و مهارت اجتماعی را توانایی ایجاد ارتباط متقابل با دیگران در زمینه خاص اجتماعی، به طریقی که در عرف جامعه ارزشمند و قابل قبول باشد، بیان کرده‌اند. شنایدر^۴ (۲۰۱۰) ویژگی‌های سازگاری اجتماعی خوب را این‌طور برشمرده است: (۱) خویشتنداری بالا در برخورد با موقعیت‌ها، مسائل و مشکلات و به عبارت دیگر، عدم بروز تنش عاطفی بیش از حد؛ (۲) عدم بروز سازوکارهای روان‌شناختی بیش از حد و واکنش طبیعی در مقابل مشکلات و درگیری‌های پیش‌آمده. به این معنی که فرد دارای سازگاری اجتماعی می‌تواند افکار و احساسات را به خوبی پردازش کند تا راه‌های مناسب برای حل مشکل بیابد؛ (۳) دارای قضاوت منطقی و توانایی اولیه تفکر است و می‌تواند به رفتاری که برای غلبه بر مشکلاتی که با آن روبه‌رو شده است، توجه کند؛ (۴) قادر به یادگیری است به طوری که بتواند ویژگی‌های خود را توسعه دهد و به‌ویژه در تمایل به یادگیری از تجارب دیگران؛ (۵) دارای نگرش واقع‌بینانه، عینی، و قادر به ارزیابی عینی موقعیت‌ها، مشکلات و کاستی‌ها.

یکی از عرصه‌های سازگاری که در محیط آموزشی مطرح می‌شود، سازگاری با محیط دانشگاه است. بیکر و سیریک^۵ (۱۹۹۹) سازگاری با محیط دانشگاه را در چهار بعد دسته‌بندی کرده‌اند: سازگاری آموزشی، سازگاری اجتماعی، سازگاری فردی-عاطفی و دل‌بستگی به دانشگاه. سازگاری اجتماعی جزء مهمی از سازگاری کلی با دانشگاه است (داوبورن-گوندلاخ^۶، ۲۰۱۸) و به موفقیت دانشجو در برابر خواسته‌های فردی-

1. Jain
2. Gündüz
3. Slubby & Guara
4. Schneiders
5. Baker, R., & Stryk
6. Dawborn-Gundlach

اجتماعی ذاتی موجود در تجارب دانشگاهی از جمله سازگاری اجتماعی کلی، روابط با دیگران، دلتنگی و احساس غربت و محیط اجتماعی اشاره دارد (عنایتی، ۱۳۹۵).

فارینگتون و همکاران (۲۰۱۲) بافت اجتماعی را به عنوان عاملی می‌دانند که بر عملکرد و موفقیت تحصیلی دانشجویان اثرگذار است. از لحاظ تاریخی مفهوم سازگاری دانشجویان با دانشگاه در حوزه نظریه‌های مرتبط با نگهداشت و ماندگاری دانشجویان در دانشگاه ایجاد شد و پژوهشگران علاقمند به درک عوامل مرتبط با سازگاری دانشجویان با دانشگاه و ارتباط بین سازگاری و عدم ترک تحصیل و ماندگاری دانشجویان بودند (باکهاوس^۱، ۲۰۰۹؛ به نقل از عنایتی، ۱۳۹۵). سازگاری اجتماعی چالشی برای دانشجویان بین‌المللی ایجاد می‌کند. دانشجویان باید با شرایط فرهنگی و اجتماعی جدید خود سازگاری و تطابق پیدا کنند و این فرایند سازگاری سبب می‌شود تا دانشجویان بین‌المللی نسبت به دانشجویان بومی تحت فشارها و تنش‌های روحی بیشتری قرار بگیرند (مولایی و مجدذی‌زاده، ۱۴۰۲). به عبارت دیگر، دانشجویان بین‌المللی ممکن است در سازگاری با جامعه میزبان، ایجاد و حفظ روابط اجتماعی جدید و ایجاد حس تعلق با مشکلاتی مواجه شوند.

یکی دیگر از عوامل مؤثر بر روابط اجتماعی دانشجویان بین‌المللی، تأثیر رسانه‌های اجتماعی بر ارزش‌ها و معیارهای ارتباطی آن‌ها است. یافته‌های نصرتی و همکاران (۲۰۲۳) نشان می‌دهد که میزان توجه به اینفلوئنسرهای شبکه‌های اجتماعی بر نحوه اولویت‌بندی معیارهای روابط اجتماعی تأثیر دارد. این یافته‌ها نشان می‌دهد که استفاده گسترده از رسانه‌های اجتماعی می‌تواند بر نوع تعاملات اجتماعی افراد مختلف، از جمله دانشجویان بین‌المللی، اثرگذار باشد.

ادغام در زندگی اجتماعی دانشگاه، شهر و کشور، شبکه‌سازی، و مدیریت فعالیت‌های اجتماعی در یک محیط جدید عناصر مهم سازگاری اجتماعی هستند (گردس و مالینکروت^۲، ۱۹۹۴). بیکر و سیریک^۱ (۱۹۹۹) اظهار داشتند که سازگاری

1. Backhaus
2. Gerdes & Mallinckrodt

دانشجویان یک امر چندوجهی است و دانشجو باید بتواند طی فرایندهای سازگاری با محیط آموزشی خود را با الزامات و شرایط آن منطبق سازد (فرحبخش، ۱۳۹۰). مطالعات نشان داد که عواملی مانند موانع زبانی، تفاوت‌های فرهنگی و تبعیض درک‌شده از چالش‌های دانشجویان بین‌المللی در سازگاری با جامعه میزبان است (ما^۲، ۲۰۱۷). در این میان، سازگاری با دانشگاه یک عامل مهم در پیش‌بینی عملکرد، نتایج و دستاوردهای آتی دانشجویان است (کلینکیو و کازان^۳، ۲۰۱۴) و به‌عنوان یک عامل مهم و مؤثر بر ماندگاری دانشجویان در دانشگاه مطرح است. دانشجویان بین‌المللی علاوه بر مشکلات مربوط به محیط جدید و مهاجرت تحصیلی، با مسائل مرتبط با درس‌های دانشگاهی نیز مواجه هستند و مواردی مانند سازگاری با سیستم آموزشی جدید و الزام برای یادگیری سریع را تجربه می‌کنند (ویلسون^۴، ۲۰۱۱؛ مولایی و مجدلی‌زاده، ۱۴۰۲). دانشجویان بین‌المللی در فرایند سازگاری با محیط و سیستم جدید آموزشی با شوک آکادمیک مواجه می‌شوند که عبارت است از تلاش دانشجویان برای سازگاری با محیطی که به‌طور عمده با محیط علمی و تجربه‌های تحصیلی پیشین آنها متفاوت است (مولایی، ۱۳۹۷).

نحوه تعامل جامعه میزبان تأثیر قابل‌توجهی بر سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی دارد و بر همین اساس، بسیاری از کشورها و دانشگاه‌های موفق در جذب دانشجوی بین‌المللی سیاست‌ها و برنامه‌هایی را به منظور سازگاری اجتماعی و فرهنگی دانشجویان بین‌المللی تدوین نموده و اجرا می‌نمایند. به‌عنوان مثال نیوزلند به‌منظور برآورده نمودن نیازهای فرهنگی و اجتماعی دانشجویان بین‌المللی دستورالعمل سلامت روان دانشجویان بین‌المللی را نخستین بار در سال ۲۰۰۲ تدوین و منتشر کرد و طی سال‌های بعد چندین بار بروزرسانی شده است. در نسخه ۲۰۲۱ آن، اقدامات لازم برای دستیابی به بهزیستی و امنیت دانشجویان بین‌المللی در چند بخش ارائه شده است

1. Baker & Siryk
2. Ma
3. Clinciu & Cazan
4. Wilson

شامل: ۱) ساختار سازمانی مؤسسات آموزش عالی، نحوه به‌روزرسانی و گزارش‌دهی اطلاعات، آموزش کارکنان و شرح وظایف آنان با هدف ارتقای بهزیستی و امنیت دانشجویان؛ ۲) اقدامات لازم در محیط آموزشی؛ ۳) اقدامات لازم در خوابگاه؛ ۴) دانشجویان بین‌المللی و نیازهای خاص آنان (اکبرپوران، ۱۴۰۱). نمونه دیگری که در این زمینه می‌توان ذکر کرد برنامه‌ها و اقدامات دولت ایالتی ساسکاچوان برای جذب بیشتر دانشجوی بین‌المللی است. یکی از راهکارهایی که در این زمینه مورد توجه قرار گرفته است، بهبود سیاست‌ها، برنامه‌ها و خدمات مرتبط با ادغام اجتماعی است و اقدامات این راهکار عبارتند از: ۱) دسترسی آسان و شفافیت اطلاعات در مورد برنامه‌ها و خدمات؛ ۲) ارتقای هماهنگی بین آژانس‌های داخل و خارج از دانشگاه؛ ۳) تطابق مدرک تحصیلی کانادا برای دانشجویان بین‌المللی؛ ۴) تقویت کمک‌های اسکان؛ و ۵) بهبود برنامه‌های اقامت در خانه با میزبان (اکبرپوران، ۱۴۰۱).

عوامل متعددی در سازگاری اجتماعی افراد نقش دارند که مطالعات از جنبه‌های مختلف بر آن تأکید کرده‌اند. کیم^۱ و همکاران (۲۰۰۸) معتقدند حلقه اجتماعی می‌تواند به‌عنوان یک راهبرد و برای ارائه حمایت اطلاعاتی و عاطفی استفاده شود. مطالعات نشان داد که دانشجویان بین‌المللی احساساتی از قبیل حس جدایی و انزوا (براون^۲، ۲۰۰۹؛ کلومگه^۳، ۲۰۰۶)، تنهایی (ساور، مارچینسون، دیومرت، نایلند، و رامیا، ۲۰۰۸) و درماندگی (کلومگه، ۲۰۰۶) را تجربه می‌کنند. فاصله فرهنگی و دشواری مورد انتظار بر سازگاری اجتماعی فرهنگی دانشجویان بین‌المللی تأثیرگذار است (سرل و وارد^۴، ۱۹۹۰) و همراهی و حمایت اجتماعی می‌تواند ضمن ارتقای سلامت جسمی و روانی دانشجویان، رضایت از زندگی اجتماعی و تحصیلی آنان را افزایش دهد (ژو^۵ و همکاران، ۲۰۰۸).

1. Kim
2. Brown
3. Klomegah
4. Searle & Ward
5. Zhou

علاوه بر حمایت اجتماعی، شبکه‌های اجتماعی و نحوه استفاده از آن‌ها نیز می‌تواند در سازگاری و سلامت اجتماعی نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشد. زمانی و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهش خود تأکید دارند که استفاده هدفمند از شبکه‌های اجتماعی نظیر اینستاگرام برای یادگیری و ارتباط، به بهبود انسجام اجتماعی و افزایش مشارکت افراد را در پی داشته باشد در حالی که استفاده منفعلانه از این شبکه‌ها احساس انزوا و عدم مشارکت را تشدید خواهد کرد. گیل^۱ و همکاران (۲۰۲۴) در پژوهشی سازگاری اجتماعی دانشجویان سال اول را مورد بررسی قرار دادند و دریافتند ایجاد اعتماد، جست‌وجوی حمایت و مشارکت در فعالیت‌های فوق برنامه برای افزایش سازگاری و ادغام اجتماعی اهمیت دارند.

آلاسمازی (۲۰۲۳) در پژوهش سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی دریافت که دانشجویان بین‌المللی با موانع زبانی مواجه بودند و همچنین، مسائل شوک فرهنگی دوره افسردگی، دلتنگی، استرس و تنهایی را تجربه کردند.

لن^۲ (۲۰۲۰) سازگاری تحصیلی و فرهنگی در میان دانشجویان آسیایی را بررسی نمود و دریافت بیشترین چالش دانشجویان آسیایی شاغل به تحصیل در آمریکا شامل چالش‌های تحصیلی و فرهنگی است.

لی و زیزی^۳ (۲۰۱۸) در مطالعه خود نشان دادند که دانشجویان بین‌المللی در تعاملات اجتماعی خود با دانشجویان کشور میزبان با موانع زبانی و فرهنگی مواجه هستند. مشارکت در فعالیت‌ها به‌عنوان زمینه‌ای عمل می‌کند که در آن مشاهدات رفتارهای اجتماعی هم‌تا به هم‌تا اتفاق می‌افتد. محققان بیان کردند که دوستی چندفرهنگی با درگیر شدن در این فعالیت‌های فیزیکی ایجاد و تقویت می‌شود.

نیوزوم و کوپر^۴ (۲۰۱۶) فرایند سازگاری فرهنگی و اجتماعی دانشجویان بین‌المللی را تحلیل کردند و بیان داشتند که دانشجویانی که در خارج از کشور تحصیل می‌کنند با یک فرایند سه مرحله‌ای مواجه می‌شوند: دانشجویان در ابتدا انتظارات بالایی دارند،

1. Gil
 2. Lan
 3. Li & Zizzi
 4. Newsome & Cooper

سپس با شوک فرهنگی مواجه می‌شوند و در نهایت استراتژی‌های سازگاری ممکن را توسعه می‌دهند. در این فرایند، سواد رسانه‌ای می‌تواند نقش مهمی در کاهش شوک فرهنگی و تسهیل استراتژی‌های سازگاری ایفا کند. حسینی و همکاران (۲۰۲۵) نشان داده‌اند که آگاهی از نحوه تحلیل انتقادی محتواهای رسانه‌ای به افراد کمک می‌کند تا تصویری واقع‌بینانه‌تر از جامعه میزبان داشته باشند و کمتر تحت تأثیر کلیشه‌های رسانه‌ای قرار گیرند. این مهارت می‌تواند دانشجویان بین‌المللی را در درک بهتر تفاوت‌های فرهنگی و پذیرش تدریجی محیط جدید یاری دهد.

کاگنسی (۲۰۱۲) سازگاری دانشگاهی دانشجویان بین‌المللی را بر اساس متغیرهای جمعیت‌شناسی (جنسیت، سن و مدت اقامت) و متغیرهای شخصیت چندفرهنگی (مانند همدلی فرهنگی، نگرش باز، انعطاف‌پذیری، ثبات عاطفی و ابتکار اجتماعی) بررسی کرد و دریافت، ابتکار اجتماعی و ثبات عاطفی به‌طور قابل توجهی به سازگاری اجتماعی دانشجویان کمک می‌کند. اگرچه برخی از متغیرهای جمعیت‌شناختی به‌طور قابل توجهی بر سازگاری اجتماعی دانشگاهی این دانشجویان تأثیر نداشت، اما برخی متغیرهای شخصیت چندفرهنگی شامل ابتکار اجتماعی، ثبات عاطفی، همدلی فرهنگی و نگرش باز بر سازگاری آنها تأثیرگذار بود.

نصیر^۱ (۲۰۱۲) در مطالعه‌ای بیان داشت دانشجویان بین‌المللی با انواع مسائل سازگاری اجتماعی و تحصیلی در کشور جدید مواجه می‌شوند. مشکلات رایج عبارتند از چالش در زبان و ارتباطات؛ استرس مربوط به اقامت؛ و سازگاری با انواع مختلف غذاها، شرایط آب‌وهوایی و دوستی‌ها. موفقیت تحصیلی دانشجویان بین‌المللی ارتباط مستقیمی با حل این مسائل و مشکلات دارد.

وینتر^۲ و همکاران (۲۰۱۱)، عوامل متعددی که به افزایش سازگاری اجتماعی دانشجویان در دانشگاه کمک می‌کند و تأثیراتی که سازگاری بر ابعاد مختلف زندگی دارد را مورد سنجش و ارزیابی قرار دادند. نتایج نشان داد که سازگاری با دانشگاه در

1. Nasir
2. Wintre

سایر فعالیت‌ها و ابعاد زندگی دانشجویان اثر می‌گذارد. برای نمونه بهداشت جسمی و روانی آنها و یا عملکرد و چگونگی انگیزش فعالیت‌های دانشگاهی، موجب ارتقای عملکرد عمومی، احساس خوشبختی، خودکارآمدی و در نهایت، باعث افزایش سازگاری اجتماعی افراد در حوزه‌های خارج از دانشگاه خواهد شد.

هندریکسون^۱ و همکاران (۲۰۱۱) بیان کردند که تعامل اجتماعی با دانشجویان بومی، مزایای فرهنگی مانند کاهش دلتنگی و تنهایی، بهبود زبان و ارتباطات اجتماعی، و سازگاری مثبت و احساسات تجارب بین فرهنگی را به همراه دارد.

مولایی و مجد زاده (۱۴۰۲) در پژوهش انطباق بین فرهنگی دانشجویان بین‌المللی دانشگاه دریافتند آشنایی دانشجویان با زبان فارسی با تطابق فرهنگی - اجتماعی آنان رابطه معنی‌داری دارد. علاوه بر این، ویژگی‌های فردی دانشجویان و اسلامی بودن کشور دانشجویان با میزان انطباق آن‌ها رابطه معنی‌داری دارد.

همتی و محمدی (۱۴۰۰) در مطالعه کیفیت زندگی دانشگاهی دانشجویان بین‌المللی به رضایت نسبی دانشجویان بین‌المللی از ابعاد آموزشی، اجتماعی و خدمات و امکانات دانشگاه اصفهان دست یافتند. این پژوهشگران دریافتند که موفقیت تحصیلی، ارتباطات دانشگاهی، انگیزه تحصیلی و فرسودگی تحصیلی به صورت مستقیم یا غیرمستقیم بر کیفیت زندگی دانشگاهی دانشجویان بین‌المللی تأثیر دارند.

مولایی (۱۳۹۷) در بررسی عوامل مؤثر بر انطباق بین فرهنگی دانشجویان بین‌المللی در ایران بیان نمود که میزان انطباق دانشجویان با عواملی مانند داشتن همراه (به عنوان مثال همسر و فرزند) در طول تحصیل، مدت اقامت در ایران، پذیرفته شدن از سوی افراد در محیط دانشگاهی و در اجتماع، انتخاب آگاهانه و بانگیزه ایران و رضایت کلی از زندگی در ایران مرتبط است. میزان انطباق با نوع آشنایی پیشین دانشجویان بین‌المللی با ایران رابطه معنی‌داری نداشت. به علاوه، دانشجویانی که کشور محل تولدشان نزدیکی فرهنگی بیشتری با ایران داشت میزان بیشتری از انطباق بین فرهنگی را گزارش کردند و بین سن و جنسیت با انطباق بین فرهنگی رابطه معنی‌داری به دست نیامد.

جمع‌بندی از یافته‌های مطالعات پیشین نشان می‌دهد پژوهش‌ها در بررسی سازگاری فرهنگی و اجتماعی دانشجویان بین‌المللی به مواردی مانند موانع زبانی، فرهنگی و ارتباطات اشاره کرده است. همچنین، عواملی که به افزایش سازگاری اجتماعی دانشجویان کمک می‌کند و تأثیرات آن را مورد بررسی قرار داده‌اند.

۳. روش

مطالعه حاضر از نظر ماهیت در زمره پژوهش‌های کمی می‌باشد و از نظر هدف، پژوهشی کاربردی است و به روش پیمایشی انجام شده است. جامعه آماری پژوهش شامل دانشجویان بین‌المللی شاغل به تحصیل در دانشگاه‌های دولتی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ایران (ده دانشگاه دارای بیشترین تعداد دانشجوی بین‌المللی) بود. با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی تعداد ۵۰۰ دانشجوی بین‌المللی در سه مقطع تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا برای این پژوهش انتخاب شد. مشخصات دموگرافیک پاسخگویان پژوهش بدین صورت بود که ۶۴/۶ درصد پاسخگویان مرد و ۳۵/۴ زن بودند. ۴۸/۸ درصد در مقطع کارشناسی، ۳۲/۵ درصد در مقطع کارشناسی ارشد و ۱۸/۸ درصد در مقطع دکترا مشغول به تحصیل بودند. از میان پاسخگویان، ۲۵/۸ درصد در سال اول تحصیل مشغول به تحصیل بودند. ۳۲/۱ درصد پاسخگویان قبل از شروع تحصیل در دانشگاه محل تحصیل کنونی دارای سابقه اقامت در ایران بودند. و ۵۸/۹ درصد پاسخگویان در خوابگاه دانشجویی اقامت داشتند. بیشترین پاسخگویان دارای تابعیت کشور افغانستان و عراق بودند.

ابزار مورد استفاده در پژوهش پرسشنامه‌ای بود که بعد از بررسی جامع ادبیات موضوع و رجوع به مقالات و پژوهش‌های پیشین انجام شده در این حوزه تدوین شد. بخش ابتدایی پرسشنامه به معرفی پژوهش پرداخت و ضمن آن که هدف پژوهش را برای پاسخگویان به صورت شفاف بیان نمود، به آنان اطمینان داده شد که پاسخ‌های کاملاً محرمانه باقی خواهد ماند و تنها برای هدف پژوهش تحلیل خواهد شد. پرسشنامه در دو بخش (۱) مشخصات فردی و تحصیلی پاسخگویان و (۲) بدنه اصلی پرسشنامه شامل مقیاس

سنجش متغیرهای مورد مطالعه تنظیم شد. به منظور سنجش سازگاری اجتماعی دانشجویان با دانشگاه از ۱۲ گویه در قالب طیف لیکرت استفاده شد و گویه‌های اثرگذار بر سازگاری اجتماعی دانشجویان نیز شامل ۱۶ گویه بود و از پاسخگویان خواسته شد اهمیت هریک از آنها را ارزیابی کنند. به منظور بررسی و تأیید روایی پرسشنامه تدوین شده از نظرات برخی خبرگان، صاحب‌نظران و اعضای هیئت علمی که در حوزه جذب و نگهداشت دانشجوی بین‌المللی تجربه علمی و عملی داشتند بهره گرفته شد و به منظور بررسی و تأیید پایایی، پیش‌آزمون انجام شد و ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شد. مقدار ضریب آلفای محاسبه شده برای گویه‌های سازگاری اجتماعی دانشجویان با دانشگاه برابر با ۰/۸۶۷ به دست آمد که پایایی خوب مقیاس مورد استفاده را نشان می‌داد. بدین ترتیب، پرسشنامه تأیید شد و با همکاری رابطان و کارشناسان واحد همکاری‌های بین‌المللی دانشگاه در میان گروه هدف پژوهش توزیع گردید

تحلیل داده‌های گردآوری شده با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۲۲ صورت گرفته و تحلیل‌ها در دو بخش آمارهای توصیفی و استنباطی انجام شد. آمارهای توصیفی شامل محاسبه فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار بود و به منظور انجام آمارهای استنباطی از آزمون‌های مقایسه‌ای تی استیودنت و تحلیل واریانس یک‌طرفه به تناسب تعداد گروه‌های متغیر مستقل مورد مطالعه و آزمون تحلیل عاملی اکتشافی بهره گرفته شد. خروجی تحلیل‌های انجام شده به شکل جدول گزارش شده است. در تحلیل و مقایسه سازگاری اجتماعی دانشجویان براساس متغیرهای مورد مطالعه، فرضیه اصلی این‌طور در نظر گرفته شد: «دانشجویان با ویژگی‌های فردی و تحصیلی متفاوت دارای تفاوت معنی‌داری در سطح سازگاری اجتماعی با دانشگاه می‌باشند». ویژگی‌های فردی و تحصیلی شامل جنسیت، وضعیت تأهل، مقطع تحصیلی، پایه تحصیلی، سابقه اقامت در ایران، و اقامت در خوابگاه بود و لذا، برای هریک از متغیرها، یک فرضیه صفر در نظر گرفته شد و مورد آزمون قرار گرفت.

۴. یافته‌ها

داده‌های حاصل از مطالعه نشان داد از جمله دلایل دانشجویان بین‌المللی برای انتخاب ایران به عنوان مقصد تحصیل مربوط به حضور خانواده یا دوست در ایران و امنیت در ایران بود. همچنین، مهم‌ترین دلایل پاسخگویان برای تحصیل در دانشگاه محل تحصیل کنونی شامل رتبه برتر دانشگاه نسبت به دیگر دانشگاه‌های منطقه، اعتبار مدرک تحصیلی دانشگاه، و شهریه و هزینه مناسب تحصیل در دانشگاه محل تحصیل بود.

یکی از اهداف این پژوهش سنجش سطح سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه بود. براساس داده‌های به دست آمده، میانگین سازگاری اجتماعی پاسخگویان برابر با ۴۴/۶۷ (از ۶۰) است. با توجه به این میزان می‌توان سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه را در سطح نسبتاً مطلوب ارزیابی نمود. آزمون‌های مقایسه‌ای به منظور بررسی سازگاری اجتماعی دانشجویان با دانشگاه براساس متغیرهای جنسیت، وضعیت تأهل، مقطع تحصیلی، پایه تحصیلی، اقامت در خوابگاه و سابقه اقامت در ایران انجام گرفت. براساس نتایج حاصله که در جدول شماره (۱) ارائه شده است، سازگاری اجتماعی دانشجویان با دانشگاه براساس متغیرهای جنسیت و وضعیت تأهل تفاوت آماری معنی‌داری را نشان نداد. اگرچه سطح سازگاری اجتماعی با دانشگاه دانشجویان زن بیشتر از دانشجویان مرد گزارش شد و سطح سازگاری اجتماعی با دانشگاه دانشجویان متأهل بیشتر از دانشجویان مجرد بود، اما این تفاوت از نظر آماری معنی‌دار نبود.

دانشجویانی که در خوابگاه اقامت داشتند از گروه دیگر دانشجویان سطح سازگاری اجتماعی بالاتری را گزارش کردند. همچنین، سازگاری اجتماعی دانشجویانی که در سال اول تحصیل بودند به طور معنی‌داری کمتر از سازگاری اجتماعی دانشجویان شاغل به تحصیل در سال‌های تحصیلی بالاتر بود. تفاوت معنی‌داری بین سازگاری اجتماعی دو گروه دانشجویان با و بدون سابقه اقامت در ایران قبل از شروع تحصیل در دانشگاه مشاهده شد، به گونه‌ای که دانشجویانی که قبل از شروع به تحصیل در دانشگاه دارای سابقه اقامت در ایران بودند سطح بالاتری از سازگاری اجتماعی با دانشگاه را نسبت به گروه دیگر دانشجویان تجربه کردند (جدول شماره ۱).

جدول ۱. نتایج آزمون مقایسه‌ای تی‌استیودنت

پایه تحصیلی (تحصیل در سال اول)	اقامت در خوابگاه	سابقه اقامت در ایران، قبل از شروع تحصیل در دانشگاه	وضعیت تأهل	جنسیت	
بلی	بلی	بلی	مجرد	مرد	میانگین
۴۳/۶	۴۵/۲	۴۵/۵	۴۴/۱	۴۴/۵	
خیر	خیر	خیر	متاهل	زن	
۴۵/۱	۴۳/۹	۴۴/۲	۴۵/۲	۴۴/۸	
-۲/۱۸۱	۲/۱۳۶	۲/۰۷۳	-۱/۸۱۶	-۰/۴۷۸	مقدار تی‌استیودنت
۰/۰۳۰	۰/۰۳۳	۰/۰۳۹	۰/۰۷۰	۰/۶۳۳	سطح معنی‌داری

تحلیل واریانس یک‌طرفه برای مقایسه سطح سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه با توجه به مقطع تحصیلی تفاوت آماری معنی‌داری را نشان داد. به‌منظور شفاف نمودن تفاوت‌های معنی‌دار، از آزمون دانکن استفاده گردید که یافته‌ها نشان داد تفاوت معنی‌داری بین سطح سازگاری اجتماعی دانشجویان کارشناسی با دانشجویان کارشناسی ارشد و دکترا بود. به‌گونه‌ای که دانشجویان شاغل به تحصیل در مقطع کارشناسی سطح سازگاری اجتماعی پایین‌تری را نسبت به دو گروه دیگر دانشجویان گزارش کردند (جدول شماره ۲).

جدول ۲. نتایج تحلیل واریانس یک‌طرفه

آزمون دانکن		سطح معنی‌داری	F	متغیر	
۲	۱				
-	۴۳/۹	۰/۰۳۵	۳/۳۶۲	کارشناسی	مقطع تحصیلی
۴۵/۳	-			کارشناسی ارشد	
۴۵/۵	-			دکترا	

هدف دیگر این پژوهش شناسایی عوامل مؤثر بر سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه بود و بدین‌منظور از تحلیل عاملی استفاده شد. در ابتدا،

مناسب بودن داده‌های گردآوری شده برای تحلیل عاملی مورد آزمون قرار گرفت که مقدار کی.ام.او و بارتلت محاسبه شده و معنی داری آن در سطح یک درصد نشانگر انسجام درونی داده‌ها و مناسب بودن متغیرهای وارد شده برای تحلیل عاملی بود (جدول شماره ۳). برای دسته‌بندی عامل‌ها از معیار مقدار ویژه استفاده شد و عامل‌هایی مدنظر بود که مقدار ویژه آنها از یک بزرگ‌تر بوده است. در این پژوهش چهار عامل استخراج شد و متغیرها براساس بار عاملی و پس از چرخش عاملی متعامد به روش واریماکس در این عوامل دسته‌بندی شدند. درصد واریانس و درصد واریانس تجمعی عامل‌های استخراج شده در جدول شماره (۳) آمده است.

جدول ۳. نتایج آزمون تحلیل عاملی و معرفی عامل‌های استخراج شده

نتایج آزمون کی.ام.او و بارتلت	عامل	درصد واریانس	درصد واریانس تجمعی
کی.ام.او (KMO) = ۰/۷۸۱ بارتلت (سطح معنی داری) = ۰/۰۰۰) ۲۰۴۶/۲۰۲	عامل اول	۲۲/۸۷۳	۲۲/۸۷۳
	عامل دوم	۱۴/۳۸۶	۳۷/۲۵۹
	عامل سوم	۱۰/۱۹۹	۴۷/۴۵۸
	عامل چهارم	۸/۷۷۶	۵۶/۲۳۴

عامل اول که شامل پنج متغیر است و با توجه به ماهیت متغیرهای شکل دهنده آن، عامل تعاملات نام گرفته است، تبیین کننده ۲۲/۸۷۳ درصد واریانس کل است و عوامل دوم تا چهارم استخراج شده به ترتیب با نام‌های خدمات اداری (شامل ۴ متغیر)، خدمات مشاوره (شامل ۳ متغیر)، و فردی (شامل ۴ متغیر) تبیین کننده ۱۴/۳۸۶، ۱۰/۱۹۹ و ۸/۷۷۶ درصد واریانس کل هستند. در مجموع، عوامل چهارگانه ۵۶/۲۳۴ درصد از کل واریانس متغیرها را تبیین کردند که نشان دهنده درصد قابل قبول واریانس تبیین شده توسط این عوامل می‌باشد. گویه‌های مربوط به هر یک از عوامل و بار عاملی به دست آمده در جدول شماره (۴) ارائه شده است.

جدول ۴. گویه‌های مربوط به هریک از عوامل و بار عاملی به‌دست آمده

بار عاملی	متغیر	نام عامل	ردیف
۰/۸۳۸	رفتار محترمانه و حمایت از دانشجویان بین‌المللی توسط مدیران، کارکنان، استادان و دانشجویان دانشگاه، برای سازگاری با محیط جدید	تعاملات	۱
۰/۷۴۶	در دسترس بودن استادان برای ارائه راهنمایی به دانشجوی بین‌المللی		
۰/۷۷۵	ایجاد محیط صمیمی و مشارکتی در کلاس درس توسط اساتید		
۰/۷۱۲	داشتن دوستان خوب، مهربان و صمیمی در دانشگاه		
۰/۶۹۴	اعتماد به دوستان و هم‌اتاقی‌ها در خوابگاه		
۰/۹۱۸	استقبال از دانشجو در بدو ورود به دانشگاه	خدمات اداری	۲
۰/۸۷۵	برگزاری جلسات آشنایی با دانشگاه و ارائه راهنمایی با مقررات علمی و دانشگاهی		
۰/۷۶۳	برگزاری برنامه‌های اجتماعی و فرهنگی برای آشنا شدن دانشجویان بین‌المللی با فرهنگ ایران		
۰/۸۳۶	اهمیت دادن به مشکلات و مسائل دانشجویان بین‌المللی و پیگیری سریع برای برطرف نمودن مسائل ایجاد شده		
۰/۸۶۷	در دسترس بودن مرکز مشاوره برای دانشجویان بین‌المللی، در مواقع نیاز مانند احساس دلتنگی و افسردگی	خدمات مشاوره	۳
۰/۸۲۴	راهنمایی مرکز مشاوره در مورد امور تحصیل و زندگی در دانشگاه و ایران		
۰/۸۴۲	ارائه اطلاعات کامل ضروری و مورد نیاز دانشجویان بین‌المللی در خصوص تحصیل و زندگی دانشگاهی بر روی وب‌سایت انگلیسی دانشگاه		
۰/۸۳۲	تسلط قابل قبول به زبان فارسی	فردی	۴
۰/۹۰۴	اقامت قبلی و آشنایی با فرهنگ کشور و دانشگاه‌های ایران		
۰/۸۵۴	اعتماد به نفس و انگیزه برای شرکت در برنامه‌های علمی و فرهنگی دانشگاه		
۰/۸۷۴	داشتن دوستانی از کشور خود در دانشگاه		

۵. نتیجه‌گیری

آموزش عالی عنصری کلیدی در شکل‌گیری محیط جهانی، بنیان تولید دانش و ارتقای مهارت و ارزش‌ها و پایداری جوامع است. در این راستا، بعد بین‌المللی آموزش عالی به

سرعت در حال تغییر است و طی آن بسیاری از دانشجویان برای دستیابی به فرصت‌های آموزشی بهتر به کشورهای دیگر مهاجرت می‌کنند. براین اساس، جذب دانشجوی بین‌المللی یک جنبه از بین‌المللی شدن آموزش عالی را شکل می‌دهد. اما آنچه که شاید بیشتر از جذب دانشجوی بین‌المللی از اهمیت برخوردار است، مسئله ماندگاری، نگهداشت و رضایت‌مندی دانشجویان بین‌المللی شاغل به تحصیل در دانشگاه است که همان‌گونه که سیدمن^۱ (۲۰۰۵) بیان نموده به توانایی مؤسسه آموزشی برای حفظ دانشجو از پذیرش در دانشگاه تا پایان دانش‌آموختگی اشاره دارد. در این راستا، با تأکید بر این موضوع که دانشگاه‌های برتر و موفق در جذب و نگهداشت دانشجوی بین‌المللی همواره در تلاش هستند تا با شناسایی نیازها و انتظارات آموزشی و بهبود کیفیت برنامه‌های خود تعداد دانشجویان ثبت‌نام شده را حفظ یا افزایش دهند؛ بایسته است دانشگاه‌های ایران به منظور موفقیت هرچه بیشتر در این رقابت بین‌المللی و دستیابی به اهداف برنامه‌های پیشرفت کشور، عواملی که با نگهداشت دانشجویان بین‌المللی مرتبط است را مورد واکاوی دقیق قرار داده که از جمله این عوامل، سازگاری اجتماعی دانشجویان با دانشگاه می‌باشد که هدف پژوهش حاضر است.

یافته‌های مطالعه نشان داد که دانشجویان بین‌المللی دارای سطح نسبتاً مطلوب سازگاری اجتماعی با دانشگاه بودند. دانشجویان سال اول تحصیلی نسبت دیگر دانشجویان سطح پایین‌تری از سازگاری اجتماعی را گزارش کردند. همچنین، دانشجویان کارشناسی نسبت به دانشجویان کارشناسی ارشد و دکترا دارای سطح پایین‌تری از سازگاری اجتماعی بودند. تفاوت معنی‌داری در خصوص سازگاری اجتماعی دانشجویان با دانشگاه با توجه به متغیرهای اقامت در خوابگاه و سابقه اقامت در ایران وجود داشت و تأثیر این دو متغیر بر سازگاری اجتماعی دانشجویان مورد تأیید قرار گرفت. بنابراین، فرضیه‌های صفر که بیان می‌دارد بین سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه براساس جنسیت و وضعیت تأهل تفاوت آماری معنی‌داری وجود ندارد، تأیید می‌شود. در مقابل فرضیه‌های صفر که بیان می‌دارد بین

1. Seidman

سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه براساس مقطع تحصیلی، پایه تحصیلی، سابقه اقامت در ایران، اقامت در خوابگاه تفاوت آماری معنی‌داری وجود ندارد، رد می‌شود و فرضیه‌های خلاف آن تأیید می‌شود.

در خصوص مطالعات پیشین، مولایی و مجد زاده (۱۴۰۲) به نقش عوامل فردی بر انطباق فرهنگی دانشجویان بین‌المللی اشاره کردند. تان^۱ (۲۰۱۹) در مطالعه خود بیان داشت که دانشجویان بین‌المللی سال اول در هنگام تحصیل در خارج از کشور خود با چالش‌های منحصر به فردی مواجه می‌شوند که از آن جمله می‌توان اضطراب اجتماعی و انزوا را بیان نمود. همچنین، مطالعات پیشین (هامر^۲ و همکاران، ۱۹۹۸) بر نقش آگاهی از فرهنگ میزبان بر سازگاری اجتماعی دانشجویان اشاره کرده‌اند. حضور در دانشگاه می‌تواند به‌طور همزمان تجربه بسیار جذاب و چالش برانگیزی برای دانشجویان بین‌المللی باشد که رضایت یا عدم رضایت دانشجویان را به همراه داشته باشد. در این راستا، یکی از عواملی که بر سازگاری اجتماعی دانشجویان می‌تواند اثر مثبت و قابل توجهی داشته باشد، حمایت اجتماعی است که در به حداقل رساندن احساس تنهایی، اضطراب و افسردگی دانشجویان مقطع کارشناسی کمک‌کننده خواهد بود. این موضوع توسط تائو^۳ و همکاران (۲۰۰۰) نیز تأکید شده است. همچنین، از آنجا که دانشجویان مقطع کارشناسی نخستین سطح تحصیلات دانشگاهی را در کشور دیگر می‌گذرانند و این نخستین و مهم‌ترین تجربه نسبت به محیط دانشگاه است در نتیجه، نگرانی بیشتری را نسبت به دانشجویان بومی و دانشجویان آشنا با محیط دانشگاه خواهند داشت. از آنجا که تجربیات اولیه دانشجویان از زندگی دانشگاهی می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر نگرش و اعتماد به نفس آنها برای تحصیل موفق بگذارد، لازم است این گروه حمایت و پشتیبانی ویژه‌ای در امور تحصیلی و اداری و زندگی دانشگاهی دریافت نمایند.

1. Tan
2. Hammer
3. Tao

در نتایج تحلیل عاملی، عوامل مؤثر بر سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه در چهار عامل تعاملات، خدمات اداری، خدمات مشاوره، و فردی دسته‌بندی شدند. نتایج نشان داد که عامل تعاملات بیشترین سهم را در تبیین متغیرها دارد. در این خصوص لازم به ذکر است که تعامل محترمانه و مطلوب اعضای دانشگاه اعم از مدیران و کارکنان دانشگاه و نیز، اساتید و دانشجویان با دانشجویان بین‌المللی از عوامل مهمی است که کمک‌کننده سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی می‌باشد. این در حالی است که گاهی اوقات رفتارها و برخوردهای نه چندان مناسب با دانشجویان از برخی ملیت‌ها صورت می‌گیرد که حاکی از عدم آشنایی افراد برای تعامل و ارتباط مناسب با دانشجویان بین‌المللی است. چنانچه دانشجویی بین دانشجویان ایرانی و بین‌المللی احساس تبعیض داشته باشد، این خطر وجود دارد که با احساس عدم حمایت اجتماعی مواجه شود و این دلسردی بر روی تصمیم به انصراف و تحصیل در کشور دیگر تأثیر می‌گذارد و تبعات این امر می‌تواند عدم معرفی دانشگاه‌های ایران به دوستان و افراد دیگر از ملیت خود باشد. علاوه بر این، با توجه به اهمیت ارتباطات دوستانه دانشجویان با دانشجویان بین‌المللی در محیط دانشگاه، پیشنهاد می‌شود کانون‌های دانشجویی با محوریت دانشجویان دارای سطح مطلوب روابط عمومی و آشنا با فرهنگ ملل فعالیت نمایند تا به دانشجویان بین‌المللی در فرایند سازگاری اجتماعی با دانشگاه کمک نمایند. یکی دیگر از عواملی که در سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی از اهمیت برخوردار است و در تحلیل عاملی به عنوان یک عامل مشخص استخراج شد، عامل اداری است. این موضوع مهم است که کارشناسان دانشجویان بین‌المللی از حال دانشجوی بین‌المللی آگاه بوده و در صورتی که دانشجوی با مسئله و مشکلی در خصوص امور مربوط به تحصیل و زندگی دانشگاهی و مواردی همچون ویزا و مانند آن مواجه شود با دقت و حوصله برای برطرف نمودن مسائل ایجادشده تلاش و پیگیری نماید. بدین منظور، برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی برای کارشناسان آموزش دانشگاه و به‌ویژه کارشناسانی که در ارتباط مستقیم با این گروه دانشجویان هستند، به‌منظور توانمندسازی مهارت‌های ارتباطات بین‌فرهنگی پیشنهاد می‌شود. علاوه بر این، فرایند

آشناسازی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه و قوانین و مقررات لازم بایستی از طرق گوناگون صورت گیرد و منحصر به حضور دانشجو در محیط دانشگاه نباشد. لازم است اطلاعات کافی، دقیق و شفاف از آنچه که لازم است دانشجویان بین‌المللی بدانند بر روی وبسایت انگلیسی دانشگاه ارائه شود. استقبال از دانشجویان در بدو ورود به دانشگاه می‌تواند اثر مطلوب و قابل توجهی بر سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی و دید مثبت آنها نسبت به دانشگاه شود و بایسته است این امر در برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات دانشگاهی مورد توجه ویژه قرار گیرد. مطالعات پیشین حاکی از آن است که بسیاری دانشگاه‌ها برای دانشجویان بین‌المللی برنامه استقبال و جابجایی فرودگاهی را فراهم می‌کنند و همچنین، برنامه آشنایی با دانشگاه ویژه دانشجویان بین‌المللی دارند که به کارکنان اجازه می‌دهد تا به نیازها و نگرانی‌های خاص دانشجویان رسیدگی کنند (اکبرپوران، ۱۴۰۱).

یکی دیگر از عوامل اثرگذار بر سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه بحث تسلط قابل قبول به زبان فارسی بود. همان‌گونه که توسط خانال و گائولی^۱ (۲۰۱۹) بیان شده است، زبان به عنوان یک چالش مهم در سازگاری دانشجویان بین‌المللی مطرح می‌باشد. یان و برلینر^۲ (۲۰۱۳) نیز بیان داشتند دانشجویان بین‌المللی که زبان اول آنها انگلیسی نیست، در حین تحصیل با مشکلات و چالش‌های زبانی مواجه می‌شوند. در خصوص دانشجویان بین‌المللی شاغل به تحصیل در دانشگاه‌های ایران، اصغری (۱۴۰۰) چند چالش زبانی را مطرح کرده است: (۱) چالش زبان فارسی در فرایند تحصیل که طی آن دانشجویانی که از توانایی و مهارت لازم در زبان فارسی برخوردار نیستند در یادگیری، ارائه‌های کلاسی و فعالیت‌های مشترک کلاسی و ارزشیابی یادگیری دچار مشکل می‌شوند؛ (۲) چالش در سازگاری فرهنگی که در کج فهمی و سوءتفاهم‌های فرهنگی میان دانشجویان نمود پیدا می‌کند. اصغری (۱۴۰۰) به چالش زبان در مراودات اجتماعی نیز اشاره کرده است و چالش فهمیدن و فهماندن در

1. Khanal & Gaulee
2. Yan & Berliner

مراودات اجتماعی دانشجویان را جزو مقوله‌های اصلی ناتوانی مهارت زبانی دانشجویان بین‌المللی مطرح کرده است.

تصمیم دانشجویان به انصراف از تحصیل و ترک دانشگاه به دلایلی همچون عدم موفقیت دانشجویان در اجرای فرایند ادغام در سیستم آموزشی و سیستم اجتماعی دانشگاه (تعاملات اجتماعی با دوستان، استادان و دیگر اعضای دانشگاه) بستگی دارد و همان‌گونه که تینتو^۱ (۱۹۹۳) بیان داشته، سطح سازگاری دانشجویان بر طول عمر یک دانشجویان در دانشگاه تأثیر می‌گذارد. براین اساس و با توجه به نتایج مطالعه که خدمات مشاوره یکی از عوامل مؤثر بر سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه است، پیشنهاد می‌شود مراکز مشاوره دانشگاه به ارائه خدمات مشاوره روان‌شناختی، تحصیلی و مسائل مربوط به زندگی در ایران به دانشجویان بین‌المللی توجه خاص داشته باشند و برنامه‌های فرهنگی، آموزشی و اجتماعی ویژه‌ای را برای این گروه ارائه دهند. برگزاری جشنواره‌های فرهنگی با هدف آشناسازی دانشجویان دانشگاه با فرهنگ ملل مختلف می‌تواند یک روز را در تقویم دانشگاهی به خود اختصاص دهد و دانشجویان هر کشور در غرفه‌ای در سطح دانشگاه که در اختیار آنها گذاشته می‌شود، به معرفی کشور خود بپردازند. مشارکت دانشجویان بین‌المللی در برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی برگزار شده ضمن این که مزایایی همچون معرفی و آشنایی بیشتر با کشورهای مختلف برای دانشجویان و اعضای دانشگاه فراهم می‌آورد، اعتماد به نفس دانشجویان بین‌المللی را افزایش داده و فرایند سازگاری اجتماعی با دانشگاه را تسهیل می‌کند.

این مطالعه به بررسی سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه پرداخت و پیشنهادهایی برای ارتقای نگهداشت دانشجویان بین‌المللی شاغل به تحصیل در ایران ارائه نمود. در این خصوص لازم به ذکر است که سیاست‌ها و برنامه‌های آموزش عالی ایران بیشتر بر جذب دانشجوی بین‌المللی متمرکز بوده است و آیین‌نامه‌هایی برای تسهیل جذب و پذیرش دانشجوی بین‌المللی تدوین و تصویب شده است. این در حالی است که رصد مواردی مانند نرخ ماندگاری و نگهداشت دانشجویان بین‌المللی و

1. Tinto

عواملی که بر ماندگاری و یا انصراف از تحصیل آنان تأثیرگذار است می‌تواند در سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های دانشگاهی مورد استفاده قرار گیرد. چنانچه دانشجویان بین‌المللی نتوانند در حد رضایت‌بخش با کشور و دانشگاه میزبان از نظر اجتماعی سازگار شوند، این احتمال وجود دارد که به فکر انصراف از تحصیل افتاده و دانشگاه و کشور محل تحصیل خود را ترک کنند. بررسی مواردی مانند مسائل و چالش‌ها و انتظارات دانشجویان بین‌المللی، سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه و رضایت‌مندی دانشجویان بین‌المللی همچون قطعات پازلی است که با در کنار هم قرار گرفتن و بررسی جامع کمک می‌کند دانشگاه‌ها با استفاده از منابع موجود و در دسترس بهترین اقدامات و برنامه‌ها را در جهت سازگاری اجتماعی دانشجویان با دانشگاه و نگهداشت و جذب تعداد بیشتری دانشجوی بین‌المللی انجام دهند که از مزایای بسیاری که در قالب مزایا و پیامدهای علمی و آموزشی، پیامدهای اجتماعی و فرهنگی، و پیامدهای اقتصادی (پوراآشی، ۱۴۰۱) قابل طرح شدن است، بهره ببرند. براین اساس و با توجه به اهمیت سازگاری اجتماعی دانشجویان بین‌المللی با دانشگاه، یافته‌ها و برگرفته‌های این پژوهش فرصتی با ارزش را در اختیار سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان و مدیران آموزش عالی و دانشگاه‌ها برای اندیشه‌ورزی و ارتقای فعالیت‌ها در راستای افزایش جذب و نگهداشت دانشجویان بین‌المللی قرار می‌دهد.

۶. سپاسگزاری

از دانشجویانی که در این پژوهش مشارکت داشتند و به سؤالات پرسشنامه پاسخ دادند، سپاسگزاری و قدردانی می‌شود.

۷. تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارض منافی از سوی نویسندگان گزارش نشده است.

منابع

اصغری، فیروزه (۱۴۰۰). برنامه تحرک بین‌المللی دانشجو: واکاوی چالش‌های دانشجویان بین‌المللی در ایران. فصلنامه آموزش عالی ایران، ۱۳(۲): ۱-۳۰.

اکبرپوران، سپیده (۱۴۰۱). سازگاری فرهنگی و اجتماعی دانشجویان بین‌المللی: تجربه سایر کشورها. تهران: انجمن دیاران و پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه صنعتی شریف.

پارسامهر، مهربان؛ و حدت، الهه (۱۳۹۵). بررسی رابطه بین هوش هیجانی و سازگاری اجتماعی دانشجویان. فصلنامه توسعه اجتماعی، ۱۱(۲): ۹۴-۶۵. <https://doi.org/10.22055/qjsd.2017.12684>

پورآنتشی، مهتاب (۱۴۰۱). پذیرش دانشجوی خارجی: باید‌ها، نبایدها و پیامدها. طرح پژوهشی کوتاه‌مدت سیاستی. تهران: مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی.

پورصفوی، مرجان؛ دانش‌فرد، کرم‌اله؛ میرسپاسی، ناصر؛ و نجف‌بیگی، رضا (۱۴۰۰). ارائه الگوی انطباق فرهنگی دانشجویان ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه‌های روسیه. مجله توسعه آموزش جندی‌شاپور، ۱۲(۳): ۸۹۴-۹۰۸. <https://doi.org/10.22118/edc.2021.269159.1681>

پیلوار، فریبا؛ رحمان‌سرشت، حسین؛ شریف‌زاده، فتاح؛ و صالحی صدقیانی، جمشید (۱۳۹۸). الگوی سیاست‌گذاری جذب دانشجویان بین‌المللی در ایران. فصلنامه خط‌مشی‌گذاری عمومی در مدیریت، ۱۰(۳۳): ۶۷-۸۳.

زمانی، مهسا؛ نوربخش، یونس؛ و ناییبی، هوشنگ (۱۴۰۰). ارائه الگو جهت ارتقای سلامت اجتماعی از طریق شبکه‌های اجتماعی (مورد مطالعه: شبکه اجتماعی اینستاگرام). مطالعات رسانه‌های نوین، ۷(۲۸): ۱-۲۴. <https://doi.org/10.22054/nms.2022.63698.1277>

عنایتی، ترانه (۱۳۹۵). میزان سازگاری دانشجویان با محیط دانشگاه با تأکید بر نقش برنامه‌ریزی آموزشی. دوفصلنامه مطالعات برنامه‌ریزی آموزشی، ۵(۹): ۱۶۳-۱۴۵.

فرحبخش، کیومرث (۱۳۹۰). تهیه آزمون سازگاری دانشجویان (اسد) و تعیین پایایی، روایی و تعیین هنجار آن. اندازه‌گیری تربیتی، ۶(۲): ۴۵-۲۳.

مولایی، حمیده (۱۳۹۷). عوامل مؤثر بر انطباق بین فرهنگی دانشجویان خارجی در ایران: مطالعه موردی دانشجویان خارجی دانشگاه تهران. فصلنامه تحقیقات فرهنگی ایران، ۱۱(۳): ۱۵۹-۱۳۱. <https://doi.org/10.22631/jicr.2018.1992.2556>

مولایی، حمیده؛ و مجد‌زاده، زهرا (۱۴۰۲). تجربه دانشجویان بین‌المللی در ایران؛ تبیین نقش قرابت فرهنگی بر انطباق بین فرهنگی دانشجویان بین‌المللی دانشگاه تهران. مطالعات کشورها، ۱(۲): ۲۱۳-۱۸۵. <https://doi.org/10.22059/jcountst.2023.354326.1005>

همتی، رضا؛ و محمدی، محمدامین (۱۴۰۰). تحلیلی بر کیفیت زندگی دانشجویان خارجی دانشگاه
اصفهان. پژوهش‌های جامعه‌شناسی معاصر، ۱۰(۱۹)، ۱۴۵-۱۱۷.

<https://doi.org/10.22084/csr.2022.24665.1993>

Alasmari A. A. (2023). Challenges and social adaptation of international students in Saudi Arabia. *Heliyon*, 9(5), e16283. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e16283>

Ali, A., Ahmad Malik, M. & Khan, S. (2018). Social and Academic Adjustment of the University Students. *Global Social Sciences Review*, 3(3), 378-394. [http://dx.doi.org/10.31703/gssr.2018\(III-III\).21](http://dx.doi.org/10.31703/gssr.2018(III-III).21)

Baker, R., & Siryk, B. (1999). *The SACQ student adaptation to college questionnaire manual*. Los Angeles: Western Psychological Services.

Brown, L. (2009). An ethnographic study of the friendship patterns of international students in England: An attempt to recreate home through conational interaction. *International Journal of Educational Research*, 48(3), 184-193. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2009.07.003>

Cazan, A. M., & Clinciu, A. I. (2014). Academic adjustment questionnaire for the university students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 127, 655-660. <http://dx.doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.03.330>

Crede, M., & Niehorster, S. (2012). Adjustment to College as Measured by the Student Adaption to College Questionnaire: A Quantitative Review of its Structure and Relationships with Correlates and Consequences. *Educational Psychology Review*, 24(1), 133-165. <https://doi.org/10.1007/s10648-011-9184-5>

Dawborn-Gundlach, M. (2018). Social Adjustment and Transition to University for Mature-Age, Undergraduate Students. *Journal of Education & Social Policy*, 5(1), 88-96. <https://www.doi.org/10.30845/jesp>

Farrington, C. A., Roderick, M., Allensworth, E., Nagaoka, J., Keyes, T. S., Johnson, D. W., & Beechum, N. O. (2012). *Teaching Adolescents to Become Learners, the Role of Non-cognitive Factors in Shaping School Performance: A Critical Literature Review*. Chicago, IL: The University of Chicago Consortium on Chicago School Research.

Gerdes, H., & Mallinckrodt, B. (1994). Emotional, social and academic adjustment of college students: A longitudinal study of retention. *Journal of Counseling & Development*, 72(3), 281-288. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1002/j.1556-6676.1994.tb00935.x>

Gil, T.O., Gialolo, W.D., Mendoza, V.C., Yape Jan Loyd, V. (2024). Social Adjustment to College: The Case of Social Studies Freshmen. *International Journal of Social Science and Human Research*, 7(7), 4868-4875. <https://doi.org/10.47191/ijsshr/v7-i07-33>

Gündüz, M. (2019). Analysis of Social Adjustment Factors of International Students in Turkey. *Journal of International Students*, 9(4), 1155-1171. <http://dx.doi.org/10.32674/jis.v9i4.917>

Hammer, M. R., Wiseman, R. L., Rasmussen, J. L., & Brusckke, J. C. (1998). A test of anxiety/uncertainty management theory: The intercultural adaptation context. *Communication Quarterly*, 46(3), 309-326. <https://doi.org/10.1080/01463379809370104>

فصلنامه مطالعات دانشگاه

۱۶۰

دوره ۲، شماره ۲
زمستان ۱۴۰۲
پیاپی ۶

- Hendrickson, B., Rosen, D., & Aune, R.K. (2011). An analysis of friendship networks, social connectedness, homesickness, and satisfaction levels of international students. *International Journal of Intercultural Relations*, 35(3), 281–295. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1016/j.ijintrel.2010.08.001>
- Hibbard, D.R. & Davies K.L. (2011). Perfectionism and Psychological Adjustment among College Students: Does Educational Context Matter? *North American Journal of Psychology*, 13(2), 187-200.
- Hosseini, S. H. , Nosraty, N. and Tomraee, S. (2025). Children, Healthy Lifestyle and Media Literacy. *Journal of Cyberspace Studies*, 9(1), 1-23. <https://doi.org/10.22059/JCSS.2024.387609.1120>
- Kağnıcı, D.Y. (2012). The role of multicultural personality in predicting university adjustment of international students in Turkey. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 34(2), 174–184. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1007/s10447-012-9149-5>
- Khanal, J., & Gaulee, U. (2019). Challenges of International Students from predeparture to post-study: A literature review. *Journal of International Students*, 9(2), 560-581. <https://doi.org/10.32674/jis.v9i2.673>
- Kim, H.S., Sherman, D.K., & Taylor, S.E. (2008). Culture and social support. *American Psychologist*, 63(6), 518. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0003-066X>
- Klomegah, R.Y. (2006). Social factors relating to alienation experienced by international students in the United States. *College Student Journal*, 40(2), 303.
- Lan, H.Y. (2020). Academic and Cultural Adjustment among Asian Students in Graduate Music Therapy Programs. *Music Therapy Perspectives*, 38(1), 89–98. <https://doi.org/10.1093/mtp/miz020>
- Lau, L.K. (2003). Institutional factors affecting student retention. *Education*, 124,126–136.
- Li, Sh., & Zizzi, S. (2018). A Case Study of International Students' Social Adjustment, Friendship Development, and Physical Activity. *Faculty & Staff Scholarship*, 8(1), 2057. <https://doi.org/10.32674/jis.v8i1.171>
- Ma, J. (2017). Cooperative activity as mediation in the social adjustment of Chinese international students. *Journal of International Students*, 7(3), 856–875. <https://doi.org/10.32674/jis.v7i3.305>
- Nasir, M. (2012). Effects of cultural adjustment on academic achievement of international students. *Journal of Elementary Education*, 22(2), 95–103.
- Newsome, L.K., & Cooper, P. (2016). International students' cultural and social experiences in a British University: "such a hard life [it] is here". *Journal of International Students*, 6(1), 195–215. <https://doi.org/10.32674/jis.v6i1.488>
- Nieuwoudt, J. E., & Pedler, M. L. (2023). Student Retention in Higher Education: Why Students Choose to Remain at University. *Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice*, 25(2), 326-349. <https://doi.org/10.1177/1521025120985228>

- Nosrati, S., Sabzali, M., Arsalani, A., Darvishi, M., & Aris, S. (2023). Partner choices in the age of social media: are there significant relationships between following influencers on Instagram and partner choice criteria? *Revista De Gestão E Secretariado*, 14(10), 19191-19210. <https://doi.org/10.7769/gesec.v14i10.3022>
- Schneiders, A.A. (2010). *Personal Adjustment and Mental Health*. New York: Holt, Reinhart and Winstons.
- Searle, W., & Ward, C. (1990). The prediction of psychological and sociocultural adjustment during cross-cultural transitions. *International Journal of Intercultural Relations*, 14(4), 449-464. [https://doi.org/10.1016/0147-1767\(90\)90030-Z](https://doi.org/10.1016/0147-1767(90)90030-Z)
- Seidman, A. (2005). *College student retention: Formula for student success*. Greenwood Publishing Group.
- Tan, G.A. (2019). Exploring Chinese bicultural students' college adjustment process. *Journal of Comparative & International Higher Education*, 10, 42-45. <https://doi.org/10.32674/jcihe.v10iWinter.697>
- Tao, S., Dong, Q., Pratt, M. W., Hunsberger, B., & Pancer, S. M. (2000). Social support: Relations to coping and adjustment during the transition to university in the Peoples Republic of China. *Journal of Adolescent Research*, 5(1), 123-144. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1177/0743558400151007>
- Thomas, L. (2002). Student retention in higher education: The role of institutional habitus. *Journal of Education Policy*, 17, 423-432. <https://doi.org/10.1080/02680930210140257>
- Tinto, V. (1993). *Leaving college: Rethinking the causes and cures of student attrition* (2nd ed.). Chicago: University of Chicago Press.
- Tsegay, S.M., Zegergish, M. & Ashraf M. (2018). Socio-cultural Adjustment Experiences of International Students in Chinese Higher Education Institutions. *Millennial Asia*, 9(2), 183-202. <http://dx.doi.org/10.1177/0976399618786342>
- Wilson GP. (2011). *Fitting-In: Sociocultural Adaptation of International Graduate Students* (Published Doctoral Dissertation). Johnson & Wales University, Denver, Colorado.
- Wintre, M.G, Gates, S.K.E., Pancer, W.M., Pratt, M.S., Polivy, J., Birnie-Lefcovitch, S. & Adams, G. (2011). The Student Perception of University Support and Structure Scale: Development and Validation. *Journal of Youth Studies*, 12, 25.
- Yan, K., & Berliner, D.C. (2013). Chinese international students' personal and sociocultural stressors in the United States. *Journal of College Student Development*, 54(1), 62-84. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1353/csd.2013.0010>
- Zhou, Y., Jindal-Snape, D., Topping, K., & Todman, J. (2008). Theoretical models of culture shock and adaptation in international students in higher education. *Studies in Higher Education*, 33(1), 63-75. <https://doi.org/10.1080/03075070701794833>

